

Okkara skylda at mótmæla apartheid!

— Tá ST hevur mett, at handilsbann kann nýtast sum vápn at fáa ta órættvísu apartheidskipanina burtur, so eiga vit at vera við. Vit eiga at vera við, sjálvt um vit muna lítið, tí um vit ikki eru við, kunnu vit koma at sabotera tey handilsbannini, sum eru, segði Marita Petersen, nývaldi tinglimur Javnaðarflokksins í Suðurstreyði, tá hon tók orðið undir viðgerðini av uppskotum um handilsbann móti Suðurafrika og Namibia í farnu viku. Hon segði:

Í viðmerkingunum til uppskotið frá Javnaðarflokkinum um «Bann móti handli við Suðurafrika og Namibia» verður sagt frá, hvi flokkurin hevur lagt hetta uppskotið fram nú.

Víst verður á, at Føroyar eru einasta Norðurland, ið ikki enn hevur samtykt bann móti samvinnu við suðrafrikanska apartheidstyrið.

Hetta setir okkum útán fyri norðurlenska felagsskapin. Men ikki bert tað. Hetta setir okkum eisini útánfyri ta støðu, flestøll demokratisk lond hava tikið til suðrafrikanska styrið.

Eisini hevur hesin vantandi viljin hjá okkum at stríðast móti apartheidskipanini skaðað okkara umdømi úti í heiminum, og er vandi fyri, at henda støðan kann fáa vinnuligar og búskaparligar avleiðingar fyri okkum.

Alt hetta hevur týðning fyri okkum, men tað, sum er týðningarmest av øllum, verður kanska ikki tikið so greitt fram í viðmerkingunum. Kanska tí tað liggur sum ein sjálffylgilig grund fyri øllum.

Tað er, at vit hava moralska skyldu at stríðast móti kúgan og órætti.

Apartheidpolitikkur er í verki tann mest óhugnaligi og rasistiski politikkur, vit kunnu hugsa okkum.

Hetta er ein skipan, sum býtir borgararnar í 1. floks menniskju og 2. floks menniskju, alt eftir um tey eru hvít ella ikki-hvít.

Apartheidpolitikkurin er politikkurin hjá einum hvítum ráðandi minniluta at kúga tey ikki-hvítu, so hesi kunnu brúkast sum

Marita Petersen, tinglimur: — Apartheidpolitikkur er í verki tann mest óhugnaligi og rasistiski politikkur, vit kunnu hugsa okkum

bilig arbeiðsmegi í vinnuni hjá teimum hvítu.

Seinastu 40 árin hevur henda politiska hugsanin verið einaráðandi í Suðurafrika og hevur fort við sær neyð og vesaldóm, hungur, barnadeyða og aðrar ólukkur.

Suðurafrika er eitt land, ið hevur havt stóra figgarliga framgongd, og ofta verður fort fram av teimum sum stuðla ella ikki

fordøma apartheid, at tað júst er henda skipanin, sum hevur verið við til at menna landið figgarliga, og hetta ger m.a., at tey svørtu í Suðurafrika hava tað so nógv betur enn svørt aðrar staðir.

Men hetta eru útsagnir, sum ikki samsvara við veruleikan.

Fátækradømið hjá teimum svørtu í Suðurafrika er størri enn nakrantíð.

Tað er størri munur á hvítum og svörtum í Suðurafrika enn aðrar staðir, og tey svørtu hava tað verri har enn aðrar staðir í Afrika.

Hetta sigur ein nýggj frágreiðing um Suðurafrika, sum beint nú er komin út. Frágreiðingin er gjord av figgarfrøðingnum Francis Wilson og læknanum Mamphela Ramhela, og upplýsingarnir byggja á 8-ára kanningar.

85% av íbúgvunum í Suðurafrika eru skrásett sum ikki-hvít, tey eru 2. floks menniskju.

Kanningarnar vísa, at 2/3 av teimum fáa ov lítið at eta, tey liva undir hungursmarkinum, og serliga eru tað bornini, sum lida undir hesum.

Talið av børnum, sum dovggja, aðrenn tey fylla eitt ár, verður ofta nýtt sum tekin um hvussu heilsu- og sosiala støðan er í einum landi. Her hjá okkum er barnadeyðin umleið 1%. Hjá teimum hvítu børnunum í Suðurafrika er hetta talið umleið tað sama: 1,2%. Meðan barnadeyðin hjá teimum luttu í Suðurafrika er 12%.

Tann figgarliga støðan er ikki betri. Tey 85% — tey ikki-hvítu, vinna bert 1/4 av inntøkunum í landinum.

Afturat hesum kemur so skipanin við teimum sonevndu «heimlundunum», har svørt verða tvangsflutt og liva trunkað saman. Har er arbeiðsloysið 60%, so tað er væl skiljandi, at arbeiðsmegin er biliga til sølu.

Umframt alt hetta, sum her er nevnt, er tað lagnan hjá luttum ongantíð at

vita seg trygg. Tey kunnu uttan nakað verða tikin, gjord onáðir, bankað og yvirkoyrd. Hetta hendir bæði vaksnum og børnum!

Nei, ikki ber til at siga, at Suðurafrika er gott land hjá ikki-hvítum at búgva í.

Rætt er, at onkrar av teimum mest sjónligu apartheidlogunum, sum t.d. forboð móti, at svørt og hvít giftast, nú eru tiknar av. Men hetta broytir als onki við tað grundleggjandi í apartheidpolitikkinum og fylgunum av hesum politikki: Fátækradømi, barnadeyði og analfabetisma.

Hesir trupulleikar eru just teir somu, sum tey fátæku menningarlandini stríðast við.

Eg havi gjørt eitt sindur

Hjá hvítu børnunum í Suðurafrika er barnadeyðin 1,2%, meðan hann hjá teimum luttu er 12%

burtur úr apartheidskipanini her, fyri at vísa á hvussu ónd ein slik skipan er. Vit her í ríka og frælsa heiminum hava moralska skyldu, og vit hava eisini orku at mótmæla slikum.

Tá ST hevur mett, at handilsbann kann nýtast sum vápn, at fáa hesa skipan burtur, so eiga vit at vera við.

Vit eiga at vera við, sjálvt um vit muna lítið, tí um vit ikki eru við, kunnu vit koma at sabotera tey handilsbannini, sum eru.

